

CES
GALICIA
Consejo Económico e Social de Galicia

Ditame
1/19

galicia

DITAME

sobre o anteproxecto de
Lei de ordenación farmacéutica
de Galicia

APROBADO POLO PLENO O 28 DE DE FEBREIRO

Todos os documentos do CES poden atoparse en

www.ces-galicia.org

ANTECEDENTES

1.- En data 5 de febreiro de 2019 tivo entrada no Consello Económico e Social de Galicia (CES) oficio do presidente da Xunta de Galicia remitindo, para o seu preceptivo ditame, o anteproxecto de Lei de ordenación farmacéutica de Galicia.

Este organismo resulta competente para o ditame deste anteproxecto de lei de acordo co previsto no artigo 5 da súa lei de creación (Lei 6/1995, de 28 de xuño). O devandito artigo establece entre as funcións que corresponden ao CES a de emitir ditames de carácter preceptivo ou facultativo, atopándose entre os primeiros aqueles que versen sobre *“Anteproxectos de lei e proxectos de decretos legislativos e plans xerais ou sectoriais que regulen materias socioeconómicas directamente vinculadas ao desenvolvemento económico e social de Galicia. (...)”*.

2.- O texto do anteproxecto foi remitido, en data de 6 de febreiro, á presidencia e aos membros da Comisión Sectorial número 2, *Sector público e benestar social*, competente por razón da materia, para a posterior elaboración do correspondente ditame, co fin de iniciar os traballos de estudo sobre a devandita proposta. Así mesmo, tal como establece o Regulamento de Réxime Interno do CES, deuse conta á Comisión Permanente da entrada de solicitude de ditame.

3.- O anteproxecto a ditaminar ven acompañado da Memoria xustificativa e económica-financeira, do Informe da S.X. de Igualdade e do Informe da Ase-soría Xurídica Xeral da Xunta de Galicia, entre outros documentos.

4.- A Comisión Sectorial, na súa sesión 1/19, de data 19 de febreiro, acordou aprobar a proposta de ditame e remítilla á Presidencia do Consello para a súa tramitación.

5.- A presidenta do CES, de acordo coa Comisión Permanente do organismo, convoca o Pleno do Consello, que na súa sesión 2/19, do 28 de febreiro, e tras coñecer o texto remitido, acorda aprobar o seguinte

DITAME

sobre o anteproxecto de Lei de ordenación farmacéutica de Galicia.

ESTRUTURA E CONTIDO

O anteproxecto sometido a ditame reflicte no primeiro parágrafo da exposición de motivos que *“O artigo 43 da Constitución Española recoñece o dereito á protección da saúde, atribuíndo aos poderes públicos a organización e tutela da saúde pública, a través de medidas preventivas e das prestacións e servizos necesarios”*.

O obxectivo deste anteproxecto é a regulación da atención farmacéutica en Galicia, entendida como un servizo de interese público que comprende un conxunto de actuacións que deben prestarse en tódolos niveis do noso sistema sanitario, dirixidas a garantirlle á cidadanía o acceso rápido, eficaz, oportuno, equitativo e racional aos medicamentos e produtos sanitarios que precise. Un servizo que ademais contribúa a facer un uso racional e eficiente deles nos distintos niveis de asistencia sanitaria e no ámbito da saúde pública, que sempre deberá ser prestado baixo a responsabilidade e supervisión dos/das profesionais farmacéuticos/as, en relación coa adquisición, custodia, conservación, distribución e dispensación de medicamentos e produtos sanitarios.

Xunto á exposición de motivos, o anteproxecto de lei contén 80 artigos que se estruturan nun título preliminar, nove títulos, ademais dunha disposición adicional, cinco disposicións transitorias, unha disposición derogatoria e dúas disposicións finais.

O título preliminar define o obxectivo da Lei e o seu ámbito de aplicación, que é o de regular a atención farmacéutica no ámbito territorial da Comunidade Autónoma de Galicia.

O título I está dedicado á atención farmacéutica. No capítulo I relativo ás disposicións xerais, defínese a atención farmacéutica. O capítulo II refírese aos dereitos e obrigas, tanto dos establecementos e servizos de atención farmacéutica como da cidadanía, e, finalmente, no capítulo III establécese o réxime

das autorizacións administrativas nos establecementos e servizos de atención farmacéutica.

O título II regula a atención farmacéutica no nivel da atención primaria, divíndose en tres capítulos. O capítulo I, correspondente ás oficinas de farmacia; no capítulo II establécense as condicións para a apertura de boticas anexas. Finalmente, o capítulo III recolle a definición e establece as funcións das unidades de farmacia nos centros de atención primaria.

O título III trata da atención farmacéutica nos hospitais, centros de asistencia social e outros centros, servizos e establecementos sanitarios, regulando nel tamén os depósitos de medicamentos e produtos sanitarios.

O título IV regula a distribución de medicamentos de uso humano e de produtos sanitarios, destacando que a distribución dos medicamentos autorizados realizarase a través das entidades de distribución ou directamente polo laboratorio titular da autorización de comercialización daqueles.

O título V está referido ás unidades de radiofarmacia.

O título VI refírese á distribución e dispensación de medicamentos veterinarios.

O título VII está dedicado aos/ás profesionais farmacéuticos/as e outro persoal dos establecementos e servizos de atención farmacéutica. A lei define aos/ás profesionais farmacéuticos como aquelas persoas que, posuíndo a titulación correspondente, desenvolvan as súas funcións nos establecementos e servizos de atención farmacéutica regulados nela.

O título VIII regula a publicidade, promoción e información dos medicamentos, e produtos sanitarios prevendo a adopción das medidas oportunas para garantir que a información, a promoción e a publicidade dos medicamentos e produtos sanitarios, destinadas aos/ás profesionais da saúde ou á poboación en xeral, se axusten a criterios de veracidade, evitando inducir a unha utilización incorrecta ou a un sobre consumo.

No título IX régulase o réxime sancionador, e nel se recollen os tipos de infraccións sanitarias, as sancións, as medidas cautelares que poidan ser adoptadas, a duración do procedemento e os prazos de prescrición das infraccións e sancións impostas.

Complétase o texto cunha disposición adicional, cinco disposicións transitorias, unha disposición derogatoria única e dúas finais.

CONSIDERACIÓNS XERAIS

1.- Dada a dispersión poboacional que caracteriza a nosa Comunidade, o CES-Galicia bota a faltar medidas específicas que garantan a atención farmacéutica no ámbito rural, máis aló da mera consideración dun módulo poboacional distinto e permitir a entrega a domicilio en zonas illadas.

2.- O Anteproxecto de lei aborda numerosos aspectos que requiren dun desenvolvemento regulamentario. Tendo en conta que a propia Lei non é o instrumento idóneo para o dito desenvolvemento, o CES entende que si debería incorporar a obriga de completar o marco ao nivel regulamentario naquelas materias que así o precisen, ou no caso de que xa exista, facer unha remisión expresa ao mesmo. Cabe citar como exemplo as materias incorporadas nos artigos 9, 16, 32 e 49.

3.- O CES observa que en varios dos artigos (12, 53, 56, 74 e 75) utilízanse nas clasificacións das letras j) e/ou k) que son impropias do alfabeto galego, polo que deberían ser substituídas polas seguintes que corresponden.

4.- O CES bota en falta, na parte final da exposición de motivos, a necesaria mención a que o texto do anteproxecto foi sometido ao preceptivo ditame do Consello Económico e Social de Galicia.

CONSIDERACIONES PARTICULARES

- **Artigo 4. Dispensación de medicamentos e produtos sanitarios**

Por razóns de seguridade e custodia da cadea de subministros está prohibida a dispensación ou entrega de medicamentos devoltos polos/as pacientes. Neste senso, o CES considera que se debería incluír un novo apartado dentro deste artigo no que se regulase expresamente a prohibición da dispensación, venda ou comercialización de calquera medicamento que sexa devolto ou entregado polos/as pacientes, ou polo público en xeral, ás oficinas de farmacia ou a calquera outro servizo o establecemento de atención farmacéutica.

- **Artigo 5. Modalidades de venda de medicamentos e produtos sanitarios e prohibicións**

En relación co **artigo 5.2º**, o CES considera que se debería especificar que se entende por “venda indirecta”.

En relación co **artigo 5.3º**, o CES considera que non procede a referencia unicamente aos regalos e obsequios de “escaso valor”, senón aos regalos e obsequios en xeral, sempre que estean vinculados á promoción e venda ao público dos medicamentos e produtos sanitarios.

- **Artigo 6. Supostos especiais de entrega de medicamentos e produtos sanitarios**

En aras a favorecer a continuidade asistencial e evitar o desprazamento do/a paciente ao hospital, o CES estima que **debe preverse expresamente a posibilidade de colaboración das farmacias da zona na atención farmacéutica** presencial e/ou non presencial, segundo criterios clínicos, no lugar de residencia da/s persoa/s usuaria/s, **daqueles medicamentos cuxa dispensación estea restrinxida unicamente ao ámbito hospitalario** de acordo coa normativa estatal vixente, e ter en conta tal colaboración nas condicións e requisitos aos que deberá axustarse o procedemento .

- **Artigo 9. Obxección de conciencia**

O CES considera que o texto da norma debería remitir á vía regulamentaria para habilitar as medidas necesarias para garantir o dereito á saúde da cidadanía nos casos de obxección de conciencia.

- **Artigo 14. Outras actividades**

O CES quere chamar a atención sobre a ausencia no texto do anteproxecto de toda mención aos produtos de homeopatía.

- **Artigo 16. Requisitos dos locais**

Por seguridade xurídica, o CES estima que en relación aos requisitos dos locais a presente norma debería remitir aos requisitos recollidos regulamentariamente.

- **Artigo 18. Titularidade das oficinas de farmacia**

O CES descoñece o criterio para fixar o 10% da oficina de farmacia como porcentaxe mínima das cotas de participación en caso de cotitulariedade, polo que considera que se deberían explicar as razóns na Exposición de motivos.

- **Artigo 19.armacéutico/a rexente**

Este artigo só contempla os casos de *“herdeiros/as en primeiro grao”* que estean cursando estudos de farmacia para estender a duración máxima da rexencia aos cinco anos. O CES considera que non existe motivo para non incluír aos herdeiros directos, polo que se propón a mención dos herdeiros directos no lugar dos herdeiros en primeiro grao.

- **Artigo 22. Autorización de nomeamentos**

O CES entende que se debe eliminar a expresión *“preferentemente”*, por introducir inseguridade xurídica.

• **Artigo 25. Presenza e actuación do/a farmacéutico/a e identificación do persoal**

O CES considera que para garantir unha atención de calidade aos cidadáns e o dereito á conciliación dos traballadores das oficinas de farmacia, tendo en conta a diversidade de tipos de farmacia que existen, as necesidades da poboación á que atenden e consecuentemente os horarios de atención ao público diferenciados sempre dentro da regulación sanitaria e laboral, a Lei debería recoller a obrigatoriedade da presenza física e actuación profesional do farmacéutico titular/cotitular, substituto ou rexente da oficina de farmacia **de maneira habitual durante o horario de atención ao público**, pero non determinando que dita presenza teña que ser estritamente durante o horario mínimo de apertura da farmacia.

• **Artigo 27. Horarios e servizos de garda das oficinas farmacia**

O CES considera que se debe eliminar a expresión “*en cada zona farmacéutica*” do **apartado 5** do artigo 27 ao referirse á garantía da atención farmacéutica a través do servizo de garda, xa que é contraditorio co establecido no punto 6.c) do sinalado artigo 27, que recolle a obrigatoriedade de prestación do servizo de garda na “*área de referencia dos puntos de atención continuada*”, en coherencia co sistema que na actualidade se utiliza para o establecemento das gardas.

• **Artigo 30. Módulos de poboación**

Dado que entre a elaboración do mapa farmacéutico e o comezo do concurso de novas oficinas de farmacia poden pasar ata dous anos, co conseguinte desfase, o CES estima que para o cómputo de habitantes debe terse en conta a poboación que conste na última revisión do padrón municipal vixente no momento de se iniciar o procedemento de autorización de novas oficinas de farmacia, coa aprobación do mapa farmacéutico.

• **Artigo 31. Distancias entre as oficinas de farmacia**

O CES considera que nos traslados forzosos provisionais con retorno, aos que se refire o **apartado 4** do artigo 31, debe considerarse a situación das farmacias actualmente establecidas a unha distancia inferior a 125 metros. Por isto o CES propón que nestes casos, e en aras a favorecer a permanencia da oficina de farmacia na mesma zona, o local provisional só deberá manter, como mínimo, a distancia que a oficina de farmacia tiña con respecto ás oficinas de farmacia ou centros de saúde máis próximos.

• **Artigo 32. Mapa farmacéutico**

O CES considera que se debería concretar o procedemento para poder instar á revisión do mapa farmacéutico, ou facer unha remisión ao desenvolvemento regulamentario.

• **Artigo 41. Reforma dos locais da oficina de farmacia**

O CES estima que se debería eliminar a obriga de comunicación á xefatura territorial da consellería competente en materia de sanidade para a realización de obras no local que non precisen de autorización, por entender esta comunicación un trámite administrativo innecesario.

• **Artigo 49. Vinculación da botica anexa**

En relación co **apartado 1** do artigo 49, o CES estima que se debería contemplar o desenvolvemento regulamentario polo que respecta ás “*outras circunstancias*” cando se sinala que por razóns de interese xeral debidamente xustificadas poderá autorizarse a vinculación da botica anexa tendo en conta outras circunstancias.

• **TITULO III. A atención farmacéutica nos hospitais, centros de asistencia social e outros centros, servizos e establecementos sanitarios**

O CES considera fundamental delimitar expresamente a atención farmacéutica

ás necesidades vinculadas á atención dispensada nos centros así como os usos dos depósitos de medicamentos e produtos sanitarios, que deberían cingirse ao uso interno dos hospitais, centros de asistencia social e outros centros, servizos e establecementos sanitarios. Neste senso propónse a introdución explícita desta delimitación como se fai no caso da atención farmacéutica nas estruturas de atención primaria, regulados nos artigos 51 a 53 do anteproxecto.

Santiago de Compostela, 28 de febreiro de 2019

Vº e P.
A PRESIDENTA

O SECRETARIO XERAL

Corina Porro Martínez

P.A. : Juan Carlos Veiga Hermida

VOTO PARTICULAR

Voto particular que presenta a Confederación de Empresarios de Galicia

Os conselleiros do Grupo Segundo, integrado polos representantes da Confederación de Empresarios de Galicia, sen prexuízo de suscribir todas as consideracións tanto xerais como particulares aprobadas unánimemente polo Consello Económico e Social de Galicia e recollidas no presente dictame, así como de recoñecer os esforzos de todas as organizacións representadas na Comisión Sectorial nº 2 do CES para chegar a un texto aprobado polo maior consenso posible, entenden necesario poñer de manifesto a seguinte consideración particular referida á redacción do artigo 14 do texto obxecto de dictame:

1.- O artigo 14 do proxecto de lei ten a seguinte redacción:

Artigo 14. Outras actividades

1. Queda prohibido desenvolver nos locais da oficina de farmacia actividades de venda ao público de produtos distintos dos propios do canal farmacéutico, considerando como tales os medicamentos, os produtos sanitarios e os produtos de parafarmacia.

2. Cando nunha oficina de farmacia se desenvolvan actividades de óptica, análises clínicas, ortopedia, audioprótese, nutrición ou calquera outra actividade sanitaria expresamente autorizada para o seu exercicio nos locais da oficina de farmacia, a persoa titular ou, no caso de ser varias, polo menos unha das persoas cotitulares deberán estar en posesión do título correspondente para o exercicio de dita actividade e cumprir os demais requirimentos que se determinen. Malia isto, as persoas titulares poderán contratar a profesionais coa titulación correspondente para seren asistidos no desenvolvemento de tales actividades.

3. Nos locais da oficina de farmacia non se poderán desenvolver actividades

comerciais por sociedades mercantís ou outras entidades con personalidade xurídica diferenciada do/a farmacéutico/a titular ou dos/as farmacéuticos/as cotitulares, con independencia de que o domicilio social radique na propia oficina de farmacia ou noutro lugar distinto.

4. Así mesmo, queda prohibido o arrendamento, o subarrendamento ou a cesión, a título oneroso ou gratuito, do uso dos locais da oficina de farmacia a terceiras persoas para o desenvolvemento de calquera actividade, incluso cando esas actividades teñan relación co ámbito sanitario.

2.- A Confederación de Empresarios de Galicia (CEG) considera que no artigo 14.2, para o desenvolvemento das actividades de óptica, análises clínicas, ortopedia, audioprótese, nutrición ou calquera outra actividade sanitaria expresamente autorizada para o seu exercicio nos locais da oficina de farmacia, se debería permitir a dobre posibilidade de que o/a farmacéutico/a teña o título correspondente ou poida contratar a una persoa que estea en posesión deste. A actual redacción só permite que as farmacias poidan prestar eses servizos se o/a farmacéutico/a é ao mesmo tempo, farmacéutico/a, óptico/a ortoprotésico/a e nutricionista.

A CEG considera que a Lei debe permitir que as farmacias poidan prestar este servizo contratando a persoas tituladas para poder prestalo; deste xeito, facilitaríase a contratación destes/as titulados/as e a súa incorporación ó mercado laboral, creando emprego, e beneficiaría tamén aos consumidores/as e usuarios/as das oficinas de farmacia, que poderían ter un acceso a estes servizos a través das oficinas de farmacia, e baixo o paraugas do consello farmacéutico.

3.- A CEG considera que a prohibición do parágrafo 3 é excesiva. A lei non prohibe a venda de produtos de parafarmacia por parte do/da titular que sexa persoa física, pero si a prohibe se o/a titular se organiza para dita venda como una sociedade mercantil.

Esta prohibición non se basea en criterios sanitarios e é una medida que, mais aló da repercusión económica ou fiscal na farmacia, **perxudica aos usuarios/as e consumidores/as**, pois impide que as farmacias, suxeitas ó recargo de equivalencia no IVE, poidan ofrecer en produtos de parafarmacia prezos competitivos en relación con outros operadores que, sen necesidade de titulación algunha, queiran vender libremente produtos de parafarmacia.

Sería positivo para os consumidores/as e usuarios/as das farmacias que aquelas puidesen vender produtos de parafarmacia en igualdade de condicións cos demais axentes do mercado porque, ademais, contarían coa vantaxe de ofrecer algo tan valioso como o consello farmacéutico.

4. A CEG tamén considera excesivas as restricións establecidas no parágrafo 4 do artigo 14.

5. Por todo o exposto, a CEG considera necesario a eliminación tanto do parágrafo 3 como do parágrafo 4 do artigo 14 e a adaptación do parágrafo 2 no seguinte senso:

2.- Cando nunha oficina de farmacia se desenvolvan actividades de óptica, análises clínicas, ortopedia, audioprótese, nutrición ou calquera outra actividade sanitaria expresamente autorizada para o seu exercicio nos locais da oficina de farmacia, a persoa titular ou, no caso de ser varias, polo menos unha das persoas cotitulares, deberán estar en posesión do título correspondente para o exercicio de dita actividade ou contratar a unha persoa que estea en posesión do título correspondente e, en ámbolos dous casos, cumprir os demais requirimentos que se determinen.

www.ces-galicia.org